

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemeen

Politieke gezagsdragers vervullen een voorbeeldfunctie. Hun handelen en nalaten heeft effect op de ambtelijke organisatie en op de samenleving. Er is sprake van een machtsverhouding in de relatie tussen de burger en de overheid. De burger kan bijvoorbeeld voor de afgifte van een vergunning niet naar een andere overheid. Wil men het vertrouwen van de burger behouden en versterken, dan is dat alleen mogelijk als de rechtmatigheid, zorgvuldigheid en het fatsoen van de bestuurders buiten kijf staat, met andere woorden als de integriteit van het bestuur is gewaarborgd.

Waar een bestuurder niet alleen zijn publieke taak als bestuurder, maar ook andere functies of belangen uitoefent, kan er een risico van belangenverstrengeling ontstaan. Dit ontwerp beoogt de integriteit van politieke gezagsdragers te bevorderen door enerzijds ongewenste nevenfuncties en zakelijke belangen van ministers te voorkomen en anderzijds aanvullende regels te stellen ter voorkoming van ongerechtvaardigde verrijking. Voorgesteld wordt dat ministers en hun partners al hun nevenfuncties en bepaalde zakelijke belangen van zichzelf, hun partner en kinderen dienen te melden aan minister-president. De minister-president beoordeelt vervolgens - na een advies van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer - of bepaalde functies ongewenst zijn. Is dat het geval, dan dient de betrokken minister de betreffende functie neer te leggen of voorzieningen te treffen in zijn vermogensbeheer. Laat de minister na om de functie neer te leggen of om geëigende maatregelen te nemen, dan meldt de minister-president dit aan de Staten. De Staten kunnen eventueel het vertrouwen opzeggen in de minister.

De verklaringen worden gedurende vijf jaar bewaard door de griffier van het Gemeenschappelijk Hof. Een andere maatregel die van belang zal zijn ter bevordering van de deugdelijkheid van bestuur is de voorgestelde bevoegdheid van het openbaar ministerie om onder omstandigheden inzage te krijgen in de bij de griffier van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie gedeponeerde verklaringen aangaande het vermogen van een (gewezen) minister en diens met name genoemde gezinsleden. Reden hiervoor is dat de bijzondere positie van deze gezagsdragers maakt dat zij zich op door de wet gesanctioneerde wijze kunnen verrijken.

In Nederland dienen ministers en staatssecretarissen om elke schijn van belangenverstrengeling te voorkomen al hun nevenfuncties neer te leggen. Ook zakelijke belangen dienen te worden afgestoten of er dient een regeling daarover te worden getroffen.

Een en ander is neergelegd in een beleidslijn van de minister-president die ook wordt gehanteerd door de formateur bij kandidaat-ministers.

In de Nederlandse Antillen geldt eveneens een beleidslijn voor nevenfuncties van (kandidaat)ministers. In 1999 is het rapport Konfiansa, bestuurlijke verbetering en integriteit van het Bureau Constitutionele Zaken van het land de Nederlandse Antillen verschenen. Een van de aanbevelingen uit het rapport is om te komen tot een wettelijke regeling van nevenfuncties van ministers en staatssecretarissen. Dit ontwerp is gebaseerd op een voorontwerp voor een landsverordening integriteitbevordering politieke gezagsdragers uit 2006, naar aanleiding van het rapport Konfiansa, alsmede op het ontwerp van landsverordening houdende regels in verband met de strafprocesrechtelijke aspecten van de landsverordening integriteitbevordering gezagsdragers van het Land de Nederlandse Antillen.

In de onderhavige ontwerp-landsverordening zijn geen nieuwe sancties voor bestuurders opgenomen. Een minister die zich schuldig maakt aan schending van de meldplicht kan door de Staten ter verantwoording worden geroepen en in het ergste geval het politieke vertrouwen verliezen. Voorts zijn relevant de speciale strafbepalingen voor ministers, geregeld in de artikelen 372bis, 372quinquies en 372septies en de gewone fraudebepalingen uit het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen, dat door het land Sint Maarten zal worden overgenomen.

Hoewel hij een andere functie en positie heeft dan een minister, zijn uit een oogpunt van uniformiteit de regels over melding van zakelijke belangen en nevenfuncties ook van toepassing op de gevolmachtigde minister (artikel 7). Ook in de ontwerp-Staatsregeling zijn de onverenigbaarheden van ministers en gevolmachtigde ministers uniform geregeld.

Volgens artikel 101 van de ontwerp-Staatsregeling van Sint Maarten worden bij landsverordening regels gesteld teneinde de rechtmatigheid en de integriteit van het bestuur te waarborgen. Dit ontwerp geldt als een uitwerking van die opdracht aan de wetgever.

2. Ongewenste nevenfuncties en belangen

In artikel 34, tweede lid, van de ontwerp-Staatsregeling worden een aantal functies voor ministers uitdrukkelijk verboden, zoals lid van de Raad van Advies of lid van de Algemene Rekenkamer. Volgens het derde lid kan bij landsverordening ten aanzien van andere betrekkingen worden bepaald dat zij niet gelijktijdig met het ambt van minister kunnen worden uitgeoefend. In artikel 35, tweede lid, is voorts bepaald dat een minister geen functie mag bekleden waaraan enige ten laste van de begroting van het Land komende bezoldiging of uitkering is verbonden. Volgens het derde lid van artikel 35, mogen ministers niet direct of indirect deelnemen in of bestuurder of commissaris zijn van enige onderneming die op Sint

Maarten is gevestigd of actief is. Het houden van aandelen in een NV wordt niet beschouwd als deelnemen in een onderneming, tenzij betrokkene tezamen met zijn bloed of aanverwanten tot in de tweede graad 25 percent van de aandelen houdt. In het vierde lid van artikel 35 is bepaald dat ministers niet direct of indirect mogen deelnemen in een concessie in het Land. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval, kunnen nog andere dan de hierboven expliciet verboden betrekkingen ongewenst zijn. Als criterium geldt of de nevenfuncties en zakelijke belangen "ongewenst zijn met een oog op de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de minister of van het vertrouwen daarin." Dit criterium is ontleend aan artikel 7, tweede lid van de ontwerp landsverordening Algemene Rekenkamer. Het is niet mogelijk om deze brede norm nader in te kaderen.

3. Het recht op privacy

Ingevolge de artikelen 2 tot en met 6 van dit ontwerp zijn ministers gehouden bij het begin en einde van hun benoemingsperiode alsmede gedurende bedoelde periode een schriftelijke verklaring in te dienen betreffende hun zakelijke belangen en overige vermogensbestanddelen, nevenfuncties en nevenwerkzaamheden alsmede betreffende die van hun echtgenote of partner en kinderen.

Het doel van artikel 2 is tweeledig. Enerzijds wordt informatie verkregen ter voorkoming van ongewenste belangenvermenging. Aan de hand van bedoelde informatie beslist de minister-president met inachtneming van artikel 3 welke zakelijke belangen, nevenfuncties en nevenwerkzaamheden van de minister naar zijn oordeel ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van zijn ambt of op de handhaving van zijn onpartijdigheid en onafhankelijkheid of het vertrouwen daarin. Anderzijds dragen de artikelen 2 tot en met 6 in samenhang met artikel 9 tevens bij tot het voorkomen van ongerechtvaardigde verrijking en hebben dan ook een zekere mate van preventieve werking op de (gewezen) minister.

Het is nodig stil te staan bij de vraag in hoeverre het recht op privacy van de minister alsmede van hun echtgenote of partner en kinderen door het voorgestelde in de ontwerp-landsverordening worden aangetast. Het recht op privacy bevat een breed scala aan elementen. Deze elementen zijn alle onder één noemer te brengen: elk individu moet ruimte hebben om zijn eigen leven te leiden met zo weinig mogelijk inmenging van buitenaf.

Door de aan een minister opgelegde verplichting in de artikelen 2 tot en met 6 van de onderhavige ontwerp-landsverordening om opgave te doen, zoals voorgeschreven in voornoemde artikelen, wordt zijn recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer (recht op privacy), zoals neergelegd in artikel 5 van de ontwerp-Staatsregeling en artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (Trb. 1951, 154)(EVRM), artikel 17 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en

politieke rechten (Trb. 1969,99)(IVBPR) en artikel 12 van de Universele Verklaring van de rechten van de mens (Trb. 1969,99), beperkt.

Artikel 17 IVBPR bevat anders dan artikel 8 van het EVRM geen beperkingsclausule. Artikel 17 van het IVBPR bepaalt alleen dat een beperking niet van willekeur mag getuigen ("arbitrary") en niet onwettig ("unlawful") mag zijn. Voor individuele burgers lijkt artikel 8 van het EVRM derhalve meer bescherming te bieden. Aangezien artikel 17 van het IVBPR geen verdergaande eisen stelt dan artikel 8 van het EVRM en artikel 12 van de Universele Verklaring van de rechten van de mens, in tegenstelling tot genoemde verdragsbepalingen geen rechtstreekse werking heeft, kan worden volstaan met een toetsing aan artikel 8 van het EVRM.

Beperkingen op het recht op privacy zijn ingevolge artikel 8, tweede lid, van het EVRM slechts mogelijk indien zij bij wet zijn voorzien ("in accordance with the law") en noodzakelijk zijn in een democratische samenleving ("necessary in a democratic society") in het belang van één of meer van de in het tweede lid genoemde doelcriteria. Artikel 31, eerste lid, van de ontwerp-Staatsregeling stelt soortgelijke eisen: een beperking van de klassieke grondrechten is noodzakelijk en proportioneel en zo specifiek mogelijk omschreven. Naar het oordeel van de regering wordt aan deze eisen voldaan. De interpretatie van de doelcriteria in de jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens vindt steeds plaats in relatie tot wat "noodzakelijk" geacht wordt in een democratische samenleving.

In artikel 8, tweede lid, van het EVRM zijn als doelcriteria opgenomen: het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden of strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Met deze landsverordening wordt de bevordering van de integriteit van het openbaar bestuur beoogd. Zonder een integer bestuur is de democratische rechtsstaat niet geloofwaardig. De waarborging van de integriteit wordt een voldoende zwaarwegend belang geacht om beperkingen op het recht op privacy te rechtvaardigen. De maatregelen, zoals voorgesteld in de onderhavige ontwerp-landsverordening, zijn herleidbaar tot twee in het EVRM genoemde doelcriteria, namelijk het voorkomen van wanordelijkheden en het voorkomen van strafbare feiten.

De jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens geeft uitsluitel over het antwoord op de vraag hoe het doelcriterium "het voorkomen van wanordelijkheden" geïnterpreteerd moet worden. In de Engelzaak heeft het Europese Hof voor de Rechten van de Mens het standpunt ingenomen dat de term "wanordelijkheden" niet alleen op de publieke orde betrekking heeft, maar ook op de orde die geldt binnen een bepaalde sociale groep (Arrest van 8 juni 1976, A. 22 (1977), § 98). In de onderhavige ontwerp-landsverordening gaat het om de groep ministers en partners die een inbreuk op hun privacy moeten dulden op grond van de beperkingsclausule van artikel 8, tweede lid, van het EVRM. Het risico bestaat immers dat wanordelijkheden binnen de groep waartoe zij gerekend kunnen worden,

weerklink vinden in de rechtsorde van Sint Maarten waardoor deze ernstig kan worden ontwricht.

Zoals eerder is gesteld, is beperking van het recht op privacy in de onderhavige ontwerp-landsverordening mogelijk omdat het voorgestelde in het belang van het voorkomen van wanordelijkheden nodig is. Door de in artikel 2 verplichte opgave wordt ongewenste vermenging van belangen en functies zichtbaar en kan met inachtneming van het bepaalde in artikel 3 de nodige maatregelen daartegen worden genomen.

Het bepaalde in de artikelen 2 tot en met 6 dienen mede als instrument ter bestrijding van ongerechtvaardigde verrijking. Bij het vermoeden dat een misdrijf, genoemd in artikel 10 van dit ontwerp, door een (gewezen) minister of hun echtgenote of partner is gepleegd, kan de rechter-commissaris, op vordering van de officier van justitie, inzage krijgen in danwel afschrift krijgen van zijn schriftelijke verklaringen en overige documenten die gedeponneerd zijn bij de griffier van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie. Voorzover de verklaringen in digitale vorm beschikbaar zijn, kan worden volstaan met een kopie hiervan. Documenten die betrekking hebben op de echtgenote of partner, kunnen alleen worden opgevraagd en als bewijs tegen de echtgenote of partner worden gebruikt, bij de opsporing van misdrijven waarbij zij in verband met het verstekken van informatie bij betrokken is geweest.

Beperkingen zijn, zoals reeds gesteld, op grond van artikel 8, tweede lid, van het EVRM slechts mogelijk indien deze bij wet zijn voorzien en nodig zijn in een democratische samenleving. Aangezien het Europese Hof voor de Rechten van de Mens tot het begrip "wet" alles rekent wat naar de nationale constitutie als recht geldt, mits het voldoet aan de eisen van kenbaarheid en voorzienbaarheid, valt een landsverordening onder voornoemd begrip.

In de jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens wordt voor het vereiste "noodzakelijk in een democratische samenleving" de volgende drie criteria gehanteerd. Voor de beperking moet een dringende maatschappelijke behoefte bestaan ("pressing social need"), de beperking moet evenredig zijn aan het nagestreefde doel ("proportionate to the legal aim pursued") en de redenen die de staat voor de beperking aangeeft, moeten relevant en toereikend ("relevant and sufficient") zijn in het licht van de in artikel 8, tweede lid, van het EVRM genoemde doelcriteria. Bij het bepalen van wat in dit verband "noodzakelijk" is, wordt aan de staten een zekere beoordelingsvrijheid ("margin of appreciation") gegund.

De noodzaak voor het voorgestelde in de onderhavige ontwerp-landsverordening moet vooral gezien worden tegen het licht van de opleving in de Nederlandse Antillen en St. Maarten van de aandacht voor bestuurlijke integriteit. Een voortdurende aandacht voor de handhaving van de integriteit is noodzakelijk voor het behoud van een onkreukbaar, betrouwbaar en zorgvuldig openbaar bestuur. Integriteit bij de overheid is geen natuurlijk gegeven maar een te creëren voorwaarde die noodzakelijk is voor het degelijk functioneren van de democratische rechtsstaat. Van belang is dat voorzieningen worden getroffen die bijdragen aan de

bescherming tegen mogelijke bedreigingen van de integriteit van het openbaar bestuur. De scheiding van publieke en persoonlijke belangen in het optreden van ambtsdragers is een *conditio sine qua non* voor een transparant en toerekenbaar bestuur.

Het risico van partijdigheid bij de feitelijke ambtsvervulling is groter in een kleine gemeenschap. De vraag naar het partijdigheidsrisico wordt inzichtelijker wanneer bedacht wordt dat er in de Nederlandse Antillen en in Sint Maarten sprake is van ambtsconcentratie bij een gering aantal ambtsdragers en van ambtsvervulling in directe nabijheid van belanghebbende burgers. De kleinschaligheid van onze samenleving brengt een geringe sociale afstand met zich mee waardoor ambtsdragers niet altijd sociale contacten kunnen ontlopen. Affectieve, economische en politieke banden kunnen het risico van partijdigheid vergroten. Affectieve relaties spelen een belangrijke rol in onze samenleving. Familiebinding wordt als zeer hecht ervaren terwijl de kring van personen waarmee men een familieband voelt zeer groot is. De besluitvorming en beslissingen van een politieke ambtsdrager mogen niet beïnvloed worden door persoonlijke belangen en ook de schijn van een dergelijke beïnvloeding dient voorkomen te worden. Bij aanwezigheid van bedoelde beïnvloeding kan er sprake zijn van ongewenste belangenverstrengeling.

Politieke banden kunnen echter het gedrag van een politicus in negatieve zin beïnvloeden. Relaties zijn nodig zowel met kiezers als met partijgenoten.

Als gevolg van de erkenning van zulke belangenverstrengeling zijn door verschillende landen maatregelen getroffen. Een opgave door de ambtsdrager van zijn nevenwerkzaamheden, nevenfuncties alsmede zakelijke belangen en overige vermogensbestanddelen is een voorbeeld van een dergelijke maatregel.

Dat de echtgenote of de partner van een minister mede in ogenschouw wordt genomen, vloeit voort uit de veronderstelling dat met hen een zodanige band zal bestaan welke ertoe kan leiden dat de minister met hun belangen rekening zal houden. Bedoelde band hebben ministers ook met hun kinderen.

Het risico van het onderbrengen van belangen van de minister bij zijn echtgenote, partner of kinderen zou groter worden indien ervoor wordt gekozen om de minister te verplichten om slechts te zijner aanzien een schriftelijke verklaring in te dienen. Afgezien van de op voorhand sprekende risico van verstrengeling tussen belangen van familieleden en het publieke belang, is de ratio achter hun opgave het voorkomen van verschuivingen van de belangen van de minister naar zijn echtgenote of partner danwel zijn kinderen. In verband hiermee is ook een beperking van hun recht op privacy noodzakelijk om het beoogde doel te bereiken.

Doordat de schriftelijke verklaring slechts aan een beperkt aantal personen en instanties (de minister-president, de Raad van Advies, Algemene Rekenkamer en de griffier van het Hof van Justitie) zal worden voorgelegd, zal de beperking op het recht op privacy zo klein mogelijk worden gehouden.

Voorts is overwogen in hoeverre het bepaalde in de artikelen 2 tot en met 6 van de onderhavige ontwerp-landsverordening ook voor een kandidaat-bestuurder moeten gelden. Het toepasselijk zijn van voornoemde bepalingen op de kandidaat-minister zou het risico kunnen verminderen dat een kandidaat-minister kort na zijn benoeming naar aanleiding van ongewenste belangenverstrengeling zijn ontslag moet indienen. Echter rekening dient te worden gehouden met het recht op privacy van de kandidaat-minister en zijn echtgenote of partner en kinderen. Zoals eerder gesteld kan voornoemd recht slechts beperkt worden indien sprake is van één van de in artikel 8, tweede lid, van het EVRM genoemde doelcriteria. Voor de kandidaat-minister is dit minder goed verdedigbaar.

Het is gebruikelijk dat de Veiligheidsdienst Nederlandse Antillen onderzoekt of de kandidaat-minister en –staatssecretaris van onbesproken gedrag zijn. Er kunnen ook andere voorwaarden worden gesteld aan de kandidaat-minister. Het is aan te bevelen dat de politieke partijen bij de regeringsformatie afspreken dat elke partij slechts een kandidaat-minister voordraagt, waarvan onderzocht is dat hij geen nevenwerkzaamheden, nevenfuncties, zakelijke belangen en overige vermogensbestanddelen verricht onderscheidenlijk heeft die ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van het ambt als minister of de handhaving van de onpartijdigheid en onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin. De in Nederland geldende (interne) Regeling inzake onverenigbaarheid van belangen en functies voor ministers en staatssecretarissen uit 1978 en 1983 kan als voorbeeld dienen.

De kennisgevingsverplichting van de minister, neergelegd in artikel 4, terzake het voornemen tot het verwerven van zakelijke belangen of aanvaarden van nevenfuncties of nevenwerkzaamheden, stelt de minister-president in de gelegenheid te voorkomen dat ongewenste belangenverstrengeling zich voordoet.

4. Financiële gevolgen

In dit ontwerp wordt de beoordeling of sprake is van ongewenste vermenging van belangen en functies ten aanzien van ministers in handen gelegd van de minister-president, conform de ontwerp landsverordening van de Nederlandse Antillen en de praktijk in Nederland. Mede gelet op de onafhankelijke positie van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer worden aan deze organen aanvullende adviserende taken opgedragen.

Aan voornoemde taken zijn geen structurele kosten verbonden voor de organisatie van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer alsmede voor het Land (de Griffie van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie). Voorzover in de begroting van het Land niet reeds rekening is gehouden met incidentele kosten die aan de taakuitoefening op grond van deze landsverordening zijn verbonden, zal hiervoor een incidentele dekking gevonden moeten worden.

5. Bijzonder deel

Artikel 1

Ingevolge artikel 1, onderdeel a, wordt onder "nevenfunctie" verstaan elke functie, betaald of onbetaald, die men naast het hoofdberoep (in casu minister) uitoefent, zoals directeur van een naamloze vennootschap.

Onder "nevenwerkzaamheid" wordt op grond van artikel 1, onderdeel b, verstaan een werkzaamheid naast het hoofdberoep die men niet als beroep kan aanmerken, zoals penningmeester van een sportvereniging.

Het begrip "zakelijke belangen" wordt in artikel 1, onderdeel c, omschreven als alle rechten - direct of indirect - die iemand heeft op opbrengsten uit ondernemingen. Het bezit van aandelen is een voorbeeld van een zakelijk belang.

Bij de omschrijving van "partner" in artikel 1, onderdeel d, is aangesloten bij de omschrijving in artikel 2, vierde lid, van de Landsverordening op de winstbelasting 1940 (P.B. 2002, no. 54). Dat een gezamenlijke huishouding gevoerd wordt, kan aangetoond worden door overlegging van een uittreksel uit het bevolkingsregister of een kopie van de samenlevingsovereenkomst. Een gezamenlijke huishouding wordt ook geacht aanwezig te zijn indien de minister en zijn levensgezel die ongehuwd samenwonen een woning hebben gekocht die als hoofdverblijf tot hun beschikking staat.

Ingevolge de artikelen 2 tot en met 6 van de onderhavige ontwerp-landsverordening is de minister gehouden bij het begin en einde van de benoemingsperiode alsmede gedurende bedoelde periode een schriftelijke verklaring in te dienen betreffende zakelijke belangen en overige vermogensbestanddelen, nevenfuncties en nevenwerkzaamheden alsmede betreffende die van hun echtgenote of partner en kinderen. Tussentijdse wijzigingen in de zakelijke belangen, nevenfuncties of nevenwerkzaamheden, zoals weergegeven in de ingediende schriftelijke verklaring dienen op grond van de artikelen 4 en 5 telkens onverwijld door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de minister-president plaats te vinden.

Artikel 2

De ministers zijn gehouden binnen 30 dagen na aanvaarding van hun betrekking een schriftelijke verklaring als bedoeld in artikel 2, vierde lid, in te dienen bij de minister-president. De opgave wordt naar eer en geweten gedaan. De minister kan voor de getrouwheid van de gegevens betreffende zijn echtgenote of partner en van zijn kinderen slechts instaan voorzover hij daarvan op de hoogte was of behoorde te zijn. Bedoeld voorbehoud is neergelegd in artikel 2, tweede lid. Wel wordt hij geacht in te kunnen staan voor de getrouwheid van de gegevens hem zelf betreffen en die welke betrekking hebben op zijn huwelijkse en buitenhuwelijkse-erkende en niet erkende minderjarige kinderen ten

aanzien van wie hij bij rechterlijk vonnis is veroordeeld tot het voorzien in het levensonderhoud, danwel bij authentieke akte de onderhoudsplicht heeft erkend.

Artikel 2 heeft betrekking op zakelijke belangen en overige vermogensbestanddelen binnen en buiten Sint Maarten. Met het oog op een eventuele belangenvermenging dienen niet alleen zakelijke belangen en overige vermogensbestanddelen binnen de landsgrenzen bekend te zijn.

Het begrip "vermogensbestanddelen" is, gelet op het tweeledige karakter van de strekking van de onderhavige ontwerp-landsverordening, ruim omschreven. Zoals bepaald in artikel 2, zesde lid, omvat het begrip "vermogensbestanddelen" onroerende zaken, roerende zaken, op geld waardeerbare rechten alsmede vorderingen en schulden. Onder roerende zaken, genoemd in de vorige volzin, worden alle zaken verstaan die niet onder de categorieën onroerende zaken, op geld waardeerbare rechten, vorderingen en schulden vallen.

Gekozen is om het begrip "roerende zaken" te begrenzen door een drempelwaarde vast te stellen. In de internationale praktijk wordt op basis van onderzoek een drempelwaarde vastgesteld. Op basis van ervaringscijfers wordt dit bedrag zodanig gekozen dat het niet te laag en ook niet te hoog uitvalt. De in artikel 2, vijfde lid, vastgestelde drempelwaarde van NAF. 20.000 geldt alleen voor niet onroerende vermogensbestanddelen en is niet gebaseerd op ervaringscijfers omdat deze niet voorhanden zijn. Aansluiting is gezocht bij de drempelwaarde die krachtens de Landsverordening melding ongebruikelijke transacties (P.B. 1996, no. 21) voor cashtransacties wordt gehanteerd.

Door de gebruikte omschrijving van "vermogensbestanddelen" vallen ook financiële en zakelijke belangen hieronder. Met het oog op het voorkomen van ongewenste belangenvermenging, ligt het in de rede met de financiële en zakelijke belangen van ministers rekening te houden. Ten aanzien hiervan geldt dat iedere schijn vermeden dient te worden dat er geen sprake zou zijn van objectieve besluitvorming. Daarbij is niet slechts relevant het beleidsterrein waarvoor een minister direct verantwoordelijk is of het beleidsterrein waarop de door de minister toebedeelde taak betrekking heeft. Als lid van het kabinet is een minister immers bij de besluitvorming over alle onderwerpen die in de ministerraad aan de orde komen betrokken. Aan de hand van de afgelegde verklaringen kan nagegaan worden of de minister zeggenschap heeft inzake relevante financiële of zakelijke belangen die een objectieve besluitvorming in de weg zou kunnen staan. Waar dat het geval is, dient betrokkene ofwel volledig afstand te doen van deze belangen, ofwel een regeling te treffen waarbij hij de zeggenschap gedurende de ambtsperiode niet kan of zal uitoefenen. Het gevaar van belangenverstremgeling speelt als een minister financiële of zakelijke belangen bezit die een onafhankelijke besluitvorming kunnen beïnvloeden. Het betreft dan vooral die financiële belangen in ondernemingen die een relatie met de overheidsdienst hebben of kunnen krijgen en ten aanzien waarvan de overheid besluiten neemt. Ook de schulden (negatieve financiële

belangen), zoals bijvoorbeeld schulden uit hypothecaire vorderingen, kunnen in verband met mogelijke belangenverstremgeling relevant zijn.

Voorts dient ten aanzien van nevenfuncties en nevenwerkzaamheden van de minister iedere mogelijke schijn vermeden te worden dat deze afbreuk zouden kunnen doen aan objectieve besluitvorming. Bovendien is het ambt van landsbestuurder dermate veeleisend en belangrijk dat het volledige inzet van betrokkenen vergt. De landsbestuurder dient ingevolge dit ontwerp dan ook zijn nevenfuncties en nevenwerkzaamheden die ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van het ambt als minister of de handhaving van de onpartijdigheid en onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin neer te leggen. Aan de andere kant is het mogelijk om tijdens de ambtsperiode nevenfuncties en nevenwerkzaamheden te aanvaarden mits deze de hiervoor bedoelde onafhankelijkheid en onpartijdigheid niet aantasten. Op dit punt wijkt het ontwerp enigszins af van de huidige door de Raad van Ministers van de Nederlandse Antillen geakkordeerde (interne) "regeling inzake onverenigbaarheid van belangen en functies voor ministers, staatssecretarissen en de gevolmachtigde minister". Immers, onder de huidige regeling kan een minister van de Nederlandse Antillen geen nevenfuncties aanvaarden tijdens zijn ambtsperiode. De verplichting tot tussentijdse kennisgeving en het indienen van een tussentijdse schriftelijke verklaring hieromtrent acht de Regering met voldoende waarborgen omkleed. De risico's die de hiervoor genoemde interne regeling heeft willen vermijden, worden in onderhavig ontwerp-landsverordening in afdoende mate gedekt.

Wanneer aan artikel 2, achtste lid, uitvoering wordt gegeven, zal alle informatie in de vorm van betekenisvolle patronen op of in een drager als geschrift worden gekwalificeerd. Onder de documenten die op grond van deze landsverordening kunnen worden opgevraagd zullen dan ook deze geschriften worden verstaan.

Artikelen 3 en 4

Artikel 3 heeft betrekking op de zakelijke belangen, nevenfuncties en nevenwerkzaamheden die de minister alsmede hun echtgenote of partner en kinderen reeds bij de aanvaarding van hun ambtsbetrekking hebben danwel verrichten.

Artikel 4 heeft betrekking op de tijdens het ministerschap te verwerven zakelijke belangen en het voornemen tot aanvaarding van nevenfuncties en nevenwerkzaamheden door betrokkenen. Uitgangspunt is dat de minister danwel zijn echtgenote of partner geen zakelijke belangen, nevenfuncties of nevenwerkzaamheden aanvaardt zonder voorafgaande kennisgeving aan de minister-president ter zake. Als een minister danwel zijn echtgenote of partner na de in het eerste lid genoemde kennisgeving doch voordat de minister-president over de schriftelijke verklaringen een oordeel heeft kunnen geven reeds tot aanvaarding van de zakelijke belangen, nevenfuncties of nevenwerkzaamheden overgaat, aanvaardt de

landsbestuurder hiermee tevens het risico dat hij op grond van artikel 4, derde lid, tevens – dus naast een motie van wantrouwen door de Staten- strafrechtelijk kan worden aangesproken.

In artikel 4 wordt voorts rekening gehouden met buiten het toedoen van de minister verkregen inkomstenbronnen. In artikel 4, vierde lid, worden uitdrukkelijk genoemd inkomsten verkregen krachtens erfrecht of giften. Als voorbeeld kan ook worden genoemd inkomsten verkregen uit hoofde van een levensverzekering en inkomsten verkregen uit spel en weddenschap.

De minister-president beslist welke nevenfuncties en nevenwerkzaamheden, ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van het ambt als minister of de handhaving van de onpartijdigheid en onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin. De criteria ter bepaling welke betrekkingen of ambten onverenigbaar zijn met de hoofdfunctie komen overeen met de in artikel 7, tweede lid, van de Landsverordening Algemene Rekenkamer Nederlandse Antillen 2002 (P.B. 2002, no. 135) opgenomen criteria voor de leden, de plaatsvervangende leden en de secretaris van de Algemene Rekenkamer.

Een limitatieve opsomming van functies en dergelijke die “gevoelig” liggen is niet mogelijk. Het vaststellen daarvan zal in de geest van de onderhavige landsverordening en naar eer en geweten moeten plaatsvinden. De minister-president wint advies in bij de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer. Hiermee wordt getracht de objectiviteit verder te verhogen. Overigens geldt op basis van de ontwerp-landsverordening Raad van Advies dit criterium eveneens voor de leden van de Raad van Advies.

Het inwinnen van advies van de Raad van Advies geschiedt door tussenkomst van de Gouverneur over alle aangelegenheden, waaromtrent dit is voorgeschreven bij algemene verordening (in casu de onderhavige landsverordening). De minister-president overlegt met de minister alvorens te beslissen of ongewenste belangenverstremgeling in het geding is. Bij het overleg met de betrokken minister en bij de beslissing, bedoeld in de artikelen 3 en 4, geldt als uitgangspunt dat:

- a. nevenfuncties en nevenwerkzaamheden worden neergelegd die naar het oordeel van de minister-president tot ongewenste belangenverstremgeling aanleiding kunnen geven;
- b. zakelijke belangen worden afgestoten voorzover deze tot ongewenste belangenverstremgeling aanleiding kunnen geven.

Bij zakelijke belangen wordt in ieder geval aandacht geschonken aan prioriteitsaandelen, aan aandelen of deelnemingen die voor dienstverrichtingen ten behoeve van het Land of subsidie ten laste van het Land en dergelijke in aanmerking komen en aan deelnemingen in privaatrechtelijke rechtspersonen waarvan de eigendom van het aandelenpakket geheel of gedeeltelijk aan het Land toebehoort.

Indien een onverenigbaarheid als bedoeld in artikel 3 van de onderhavige ontwerp-landsverordening zich voordoet, ligt het in de rede dat de minister de betrokken

nevenwerkzaamheid of nevenfunctie neerlegt indien hij zijn ambt als minister wil behouden. Echter, indien de minister de betrokken nevenwerkzaamheid of nevenfunctie niet wil of kan neerleggen, dan wordt verwacht dat hij op eigen verzoek ontslag neemt. Het vorenstaande geldt evenzeer voor zakelijke belangen waarvoor de minister niet de benodigde voorzieningen in zijn vermogensbeheer wenst te treffen.

De minister is ingevolge de ontwerpstaatsregeling politiek verantwoordelijk aan de Staten, die, in de gevallen, bedoeld in de artikelen 3, vijfde lid, en 4, derde lid, in het kader van zijn controlerende taak tegen een minister optreden door het uitvaardigen van een motie van wantrouwen. Indien de Gouverneur blijkt, dat een minister niet langer het vertrouwen heeft van de Staten, zal bij gemotiveerd besluit tot tussentijds ontslag van die minister worden overgaan.

Teneinde de Staten in de gelegenheid te stellen gebruik te kunnen maken van voornoemde bevoegdheid, dient het zo spoedig mogelijk door de minister-president in kennis te worden gesteld wanneer een dergelijk geval zich voordoet. De artikelen 3, vijfde lid en 4, derde lid, voorzien hierin. Het spreekt voor zich dat de Raad daarbij zal trachten zo min mogelijk privacy-gevoelige gegevens openbaar te maken. De voor de minister geldende artikelen 3 en 4 zijn om de volgende redenen niet van toepassing verklaard op het lid van de Staten. Tussen de rol van een minister en die van lid van de Staten in de eindfase van het besluitvormingsproces bestaat een belangrijk verschil. De aard van de bevoegdheden van een Statenlid in voornoemd proces is, vergeleken met die van een minister, in zoverre anders dat een individueel lid van de Staten geen beslissingsbevoegdheid maar slechts een stemrecht heeft terzake van aangelegenheden die tot de competentie van de Staten behoren. Immers de Staten mogen ingevolge de ontwerp-Staatsregeling niet beraadslagen noch besluiten, zo niet meer dan de helft van het aantal leden tegenwoordig is. Alle besluiten worden voorts door volstreekte meerderheid van de stemmende leden opgemaakt. Bij een lid van de Staten is - met het oog op de waarborging van het vertrouwen van de burgers in de zuiverheid van de beslissingen van de Staten - hoofdzakelijk in het geding de vraag of een lid zich moet onthouden van het uitbrengen van zijn stem (medestemmen) indien een de Staten aan de orde zijnde aangelegenheid zijn persoonlijk belang raakt. Een en ander is naar het oordeel van het bestuurcollege voldoende geregeld in artikel 53 van de Staatsregeling dat een aantal zaken noemt waarin Statenleden zich dienen te onthouden van medestemmen.

Op grond van artikel 3, vijfde lid, en artikel 4, derde lid, informeert de minister-president onverwijld de Staten indien een onverenigbaarheid zich voordoet en de minister niet de benodigde voorzieningen in zijn vermogensbeheer treft of de desbetreffende nevenfunctie of nevenwerkzaamheid niet neerlegt.

Artikel 6

Zoals reeds gesteld zijn de ministers ingevolge de artikelen 2 tot en met 6 van dit ontwerp gehouden bij het begin en einde van hun ambtsperiode alsmede gedurende bedoelde periode een schriftelijke verklaring in te dienen betreffende hun zakelijke belangen en overige vermogensbestanddelen, nevenfuncties en nevenwerkzaamheden alsmede betreffende die van hun echtgenote of partner en kinderen.

Door de minister te verplichten een schriftelijke verklaring in te dienen na verloop van hun benoemingsperiode wordt bewerkstelligd dat het openbaar ministerie de desbetreffende verklaringen als bewijs kan gebruiken indien voldaan is aan de in artikel 10 van dit ontwerp gestelde eisen. De indieningstermijn voor de minister vangt aan op de dag volgende op de dag waarop de zittingsperiode van de Staten is verlopen of op de dag waarop tussentijds ontslag is verleend.

Artikel 8

De Minister van Justitie wordt in artikel 8 aangewezen als de verantwoordelijke ambtsdrager voor het register. Reden hiervoor is dat de Griffie van het Gemeenschappelijk Hof – de beheerder van de in deze landsverordening genoemde schriftelijke verklaringen, kennisgevingen en verzoeken van het Openbaar Ministerie – alsmede het Openbaar Ministerie onder diens verantwoordelijkheid vallen. Wel dient het vaststellen van een reglement van genoemd register niet alleen de verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie te zijn. Deze dient in overeenstemming met de Raad van Ministers te worden vastgesteld. Immers ook de Minister van Justitie kan in een toestand komen te verkeren waarin zijn belangen met die van het algemeen belang in de knel dreigen te geraken. Om te voorkomen dat door deze minister op dit punt in eigen belang wordt gehandeld, is in deze landsverordening gekozen voor een gedeelde verantwoordelijkheid met de Raad van Ministers.

Artikel 9

Hoewel het betreft het bewaren van privacy gevoelige informatie, dient, om bewijstechnische problemen te voorkomen, gekozen te worden voor een bewaartermijn van vijf jaren na afloop van de ambtsperiode. De termijn is steeds langer dan vijf jaar indien op de dag waarop de eerste termijn van vijf jaar verloopt de landsbestuurder waarop de documenten betrekkingen hebben, nog het ambt van minister vervult. De termijn vangt dan aan op de dag waarop de benoemingsperiode is verstreken.

Voor wat betreft het bewaren en vernietigen van documenten dienen regels te worden gesteld die onder andere voorschriften bevatten voor een deugdelijke bewaring van gegevens en die de groep personen die tot de gegevens toegang heeft aanwijzen.

Artikel 10

Zoals reeds gesteld in het algemeen deel van de memorie van toelichting dient het bepaalde in de artikelen 2 tot en met 6 mede als instrument ter bestrijding van ongerechtvaardigde verrijking. Het voorgestelde artikel 10 bevat een strafvorderlijke regeling terzake die is ontleend aan het ontwerp van landsverordening houdende regels in verband met de strafprocesrechtelijke aspecten van de landsverordening integriteitbevordering gezagsdragers van het Land de Nederlandse Antillen.

Het ligt voor de hand - mede in aanmerking genomen de waarde die aan privacybescherming wordt gehecht en het doel van onderhavig ontwerp - dat slechts wanneer een vermoeden bestaat dat bepaalde nader aangeduide door het strafrecht gesanctioneerde normovertredingen - welke in verband kunnen worden gebracht met vermogensdelicten - zich hebben voorgedaan, het openbaar ministerie toegang kan krijgen tot de op grond van onderhavig ontwerp bewaarde informatie.

Voorkomen moet worden dat bij de bewijsgaring door het openbaar ministerie oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de in deze regeling geschapen bevoegdheden. Het openbaar ministerie zal ten aanzien van de (gewezen gevolmachtigde) minister slechts toegang kunnen krijgen tot de documenten, bedoeld in artikel 8, eerste lid, ingeval sprake is van opsporing van de volgende categorieën misdrijven waarvan het vermoeden bestaat dat de (gewezen gevolmachtigde) minister deze heeft gepleegd:

- a. valsheid in muntspeciën en munt- en bankbiljetten;
- b. valsheid in zegels en merken;
- c. valsheid in geschriften;
- d. diefstal;
- e. afpersing en afdreiging;
- f. verduistering;
- g. bedrog (oplichting);
- h. benadeling van schuldeisers en rechthebbenden;
- i. ambtsmisdrijven (die in verband staan met vermogensdelicten);
- j. begunstiging;
- k. de misdrijven, omschreven in de artikelen 1, 2 en 3 van de Landsverordening strafbaarstelling witwassen van geld (P.B. 1993, no. 52).

Het verzoek van de rechter-commissaris omvat op grond van artikel 10, derde lid, de naam, de geboortedatum en het identiteitsnummer van de persoon waarover het openbaar ministerie informatie wenst. Tevens dient vermeld te worden welke vorm van informatie wordt verlangd. Volstaan kan worden met loutere inzage in de documenten, maar de verzoeker kan nadat hem

inzage is verleend tevens behoefte hebben aan een kopie van de betreffende documenten. Beide vormen zijn op grond van het eerste en tweede lid van laatstgenoemd artikel mogelijk.

Een verdachte heeft het recht om desgevraagd van de op zijn zaak betrekking hebbende processtukken kennis te nemen. Een verzoek daartoe kan drie weken vóór de datum waarop de bewaartermijn, bedoeld in artikel 9, eerste lid, eindigt gedaan worden. De griffier beslist binnen twee weken na ontvangst van een dergelijk verzoek. Door de voorgestelde termijn van drie weken voor indiening van het verzoek wordt bewerkstelligd dat de griffier na zijn beslissingstermijn van twee weken tenminste één week de tijd heeft om inzage te verlenen aan de verzoeker.

Het kennisnemingsrecht van de verdachte is niet onbegrensd. Tijdens het voorbereidend strafrechtelijk onderzoek kan in het belang van het onderzoek, en voor zover het belang welke de verdachte bij kennisneming heeft niet opweegt tegen het belang van het onderzoek, de verdachte van zijn kennisnemingsrecht worden onthouden. Na het gerechtelijk vooronderzoek of indien zulks niet heeft plaatsgehad, zodra de dagvaarding ter terechtzitting in eerste aanleg is betekend, kan dit recht niet meer op grond van het voorgaande worden beperkt. Om te voorkomen dat de verdachte langs de weg van deze landsverordening tijdens het voorbereidend onderzoek te weten komt welke documenten het openbaar ministerie als bewijs in een strafzaak tegen hem heeft opgevraagd, is een uitzondering opgenomen in artikel 10, negende lid, van dit ontwerp.

Ten slotte is van belang dat op grond van artikel 123 van de ontwerp-Staatsregeling verdere vervolging van een minister wegens misdrijf pas kan plaatsvinden na een bevel van het Gemeenschappelijk Hof, op vordering van de procureur-generaal. Deze regeling houdt verband met de ingrijpende rechtsgevolgen die de artikelen 36 en 50 van de Staatsregeling verbinden aan bepaalde vervolgingsdaden van een zittende minister. Na dat bevel kan de procureur-generaal zelf de minister vervolgen, of een door hem aan te wijzen ander lid van het openbaar ministerie.

Artikel 12

Om te voorkomen dat belangen mede spreken bij het nemen van beslissingen, is in artikel 12, eerste lid, een bepaling opgenomen strekkende tot uitsluiting van de deelneming van de minister inzake de besluitvorming, over de gevallen genoemd in het eerste lid, in de Raad van Ministers.

In tegenstelling tot leden van de regering maken de ministers geen deel uit van een collegiaal bestuursorgaan. Met uitzondering van de gevallen, genoemd in het Reglement van Orde van de Raad van Ministers, neemt de minister zelfstandig beslissingen terzake aangelegenheden die onder het ministerie vallen waarvoor hij de verantwoordelijkheid draagt. In verband hiermee is in artikel 12, tweede lid, van de onderhavige ontwerp-landsverordening een bepaling opgenomen die ertoe strekt dat zaken welke ingevolge voornoemd reglement niet in

de Raad van Ministers behandeld dienen te worden en die zijn belang of die van zijn echtgenote of partner of die van zijn bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad raken, in de Raad van Ministers behandeld dienen te worden.

De gevolmachtigde minister wordt ingevolge artikel 41, zesde lid van de ontwerp-Staatsregeling in de gelegenheid gesteld de beraadslagingen van de Raad van Ministers ten aanzien van de onderwerpen, welke tot zijn bemoeienis behoren bij te wonen. In het voorgestelde artikel 11, derde lid, is een voorziening getroffen waardoor de gevolmachtigde minister zich moet onthouden van het uitbrengen van een raadgevende stem ten aanzien van zaken die zijn belang of die van zijn echtgenote dan wel partner raakt of die van zijn bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad. Dit is conform artikel 54, eerste lid, van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen. Laatstgenoemd artikellid geldt ook voor het door de gevolmachtigde minister uit te brengen advies. Als voorbeeld kan dienen het bepaalde in artikel 5, eerste lid, van de Instructie Gevolmachtigde Minister (P.B. 1993, no. 99) betreffende het becommentariëren door de gevolmachtigde minister van stukken over koninkrijksaangelegenheden.

Artikel 12, derde lid, is ook van toepassing op de plaatsvervangend gevolmachtigde minister.

In de onderhavige ontwerp-landsverordening is geen voor een lid van de Staten geldende bepaling opgenomen die er toe strekt dat hij zich moet onthouden van het uitbrengen van zijn stem ingeval sprake is van ongewenste belangenverstrengeling omdat dit onderwerp afdoende in artikel 53 van de Staatsregeling is geregeld.

Artikelen 14 en 15

Op grond van artikel 372bis, onder 3°, van het Wetboek van Strafrecht is een minister strafbaar indien hij handelingen verricht wetende dat daardoor bepalingen van enig in het land wettelijke regeling wordt geschonden. Door het bepaalde in voornoemd artikellid is het niet nodig om een bijzondere strafbepaling in de onderhavige landsverordening op te nemen voor de volgende gevallen:

- De minister die niet binnen de gestelde termijn of redelijke termijn voldoet aan de ingevolge de artikelen 2, eerste lid, 3, derde en vierde lid, 4, 5, eerste en tweede lid, en 6 gestelde verplichting;
- De minister die opzettelijk handelt in strijd met artikel 12, eerste en tweede lid.

In het voorgestelde artikel 14 is zodoende slechts voorzien in een strafbepaling voor de gevolmachtigde minister en diens plaatsvervanger voor het geval dat zij in strijd handelen met artikel 12, derde lid.

Voor het opzettelijk onjuist of onvolledig invullen van de schriftelijke verklaring door de minister of gevolmachtigde minister behoeft ook geen strafbepaling in de onderhavige ontwerp-landsverordening te worden opgenomen omdat dergelijke handelingen aangemerkt worden als valsheid in geschrifte. Het plegen van valsheid in geschrifte is reeds gesanctioneerd in de artikelen 230 e.v. van het Wetboek van Strafrecht.

In artikel 2, derde lid, is gekozen om de verplichting aan de echtgenote of partner van een minister op te leggen om medewerking te verlenen voor het invullen van de verklaring en, voorzover medewerking wordt verleend, juiste inlichtingen aan de minister te verstrekken. Het handelen in strijd met voornoemde verplichting wordt in artikel 14 strafbaar gesteld. Voor de in laatstgenoemd artikel opgenomen maximumstraffen is aangesloten bij de in artikel 52 van de Landsverordening algemene verzekering bijzondere ziektekosten (P.B. 1996, no. 211) opgenomen maximumstraffen voor een soortgelijk strafbaar gesteld feit.

Artikel 16

Voor de in artikel 16 opgenomen maximumstraffen is aangesloten bij het bepaalde in artikel 372bis, onder 3°, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 17

De regering heeft overwogen om ook het culpoos lekken van informatie strafbaar te stellen. In navolging van Nederland werd dit echter een te ver gaande maatregel gevonden. Hiermee zou immers ook het achteloos prijsgeven van geheime informatie in beginsel tot strafvervolging aanleiding kunnen geven. Zeker in de kleinschalige samenleving van St. Maarten moeten ambtenaren en andere geheimhouders hun werk kunnen doen zonder angst dat bepaalde uitlatingen achteraf als achteloze geheimschending worden gekwalificeerd. Buiten het strafrecht om kan het culpoos schenden van de geheimhoudingsplicht in voldoende mate worden gesanctioneerd.

In samenhang met artikel 17 maakt artikel 13 het mogelijk dat als iemand opzettelijk geheime informatie lekt het voor de bewezenverklaring van het delict reeds voldoende zal zijn dat vastgesteld kan worden dat de verdachte het geheime karakter van de informatie had behoren te weten. Voor ambtenaren is dit criterium al snel aan de orde, omdat ambtenaren weten dat zij prudent met informatie die zij bij de uitoefening van de werkzaamheden verkrijgen, dienen om te gaan.

Voorts is de regering van mening dat niet teveel afgeweken moet worden van de algemene strafbepaling in het Wetboek van Strafrecht. In artikel 285 van dat wetboek is immers ook

alleen het doeleus lekken van informatie strafbaar gesteld. De keuze voor een aparte strafbepaling naast genoemd artikel 285 moet gezocht worden in de wenselijkheid om de mate van wetenschap bij de schender dat de informatie geheim is in kaart te brengen. Bovendien acht de regering een zwaardere sanctie dan die genoemd in genoemd artikel 285 meer op zijn plaats in verband met het karakter van de informatie waar het deze landsverordening om gaat.
